

Nära inpå

– *Röster från Botkyrka*

En tidning från Botkyrka församling • Juni 2026

Tema: Hopp

Andrum i en orolig tid

– *unga hittar gemenskap på riktigt*

Nu bryter Camilla
tystnaden om våldet

Sid 10–11

Resan från hemlös
till kyrkopolitiker

Sid 4–5

*Hur finner
man hopp?*
Är den här oron det
nya normala?
Sid 2

Sid 3

Här möts vi i sommar – musik för alla

Sid 6–7

**Svenska
kyrkan**

Botkyrka
församling

Prästen

har ordet...

Hur kan vi känna hopp inför framtiden?

Kanske har du hört, eller till och med känt, de senaste åren att vi lever i oroliga tider. Klimatkris, skjutningar och krig har blivit något som vi hör om i diskussioner och på nyheter nästan dagligen. Kanske har du själv också känt konsekvenserna av det i din vardag? Kanske bor ett tvivel inom dig om hur det någonsin ska lösa sig? Är den här oron vårt nya normala? Jag har själv känt avsaknaden av hopp då jag ser på världen omkring mig. Kommit på mig själv med att ta bort nyhetsapparna från min telefon för att notiserna gör att den där oron över vår värld som bor inom mig blivit för stor, och jag inte orkar påminnas om den när notiser om nya hemskheter trillar in.

Samtidigt är en del av kyrkans unikhet att vi är en gemenskap som hoppas. Det är något som har varit en kamp inom mig. Jag tror på ett större hopp, på en kärleksfull Gud som vill vårt bästa, och som litar på att vi människor har kraften och förutsättningarna att förändra världen. Men ibland känner jag det inte. Ibland känns framtiden hopplös.

Kanske är det inte så märkligt att inte uppleva hopp ibland. Vi frågas av det samhälle vi lever i, för vi är en del av samhället. Ann Cvetkovich, professor i Women's and Gender studies, tänker på ett liknande sätt då hon skriver om depressiva tillstånd som ett svar på ett sjukt samhälle i Depression: A Public Feeling. Om samhället vi lever i är oroligt, är det inte märkligt

att vi själva oroliga.

Men Botkyrka är inte bara en orolig plats. Det finns så många hoppfulla exempel här, vi kanske bara inte är lika bra på att lyfta dem. Människor möter varandra här och skapar nya sammanhang, de står upp för det som de tycker är viktigt och får sina röster hörda.

Det bygger hopp. För på samma sätt som det negativa vi hör om i samhället kan få oss att ha en negativ inställning till vår omvärld, kan det positiva ge oss en positiv syn på världen omkring oss. När forskare ser vad som kan ge hopp i oroliga tider är det just sådana här exempel de talar om. De lyfter fram kraften i att göra saker tillsammans och att agera även när vi är osäkra på om det vi gör kommer att leda till förändring.

Det är också vad kristna gjort i alla tider. Bett som om bara Gud kan lösa något, men sen gått ut i världen och agerat som att bara vi kan lösa det. Kämpat för det goda, för att vi litar på att det onda inte övervunnit det. Och om din kämparglöd känns svag just nu, ge dig själv möjlighet att hämta kraft i bönen och de hoppfulla sammanhang som finns runt omkring dig. Inte för att det löser allt, men för att det kan ge oss hoppet att fortsätta kämpa för det goda en stund till.

Ge dig själv
möjlighet att hämta
kraft i bönen och de
hoppfulla samman-
hang som finns runt
omkring dig.

Hanna Hartell

Präst

Botkyrka församling i mitt hjärta

Botkyrka församling har en väldigt speciell plats i mitt hjärta. Det är därför med blandade känslor jag nu lämnar min tjänst som diakon i församlingen efter nästan tio år.

Att arbeta i en församling i Svenska kyrkan är mycket mer än bara ett jobb och en arbetsplats. Det blir ett sammanhang och en trosgemenskap jag delat. Jag är så tacksam för alla fina människor jag mött och som har kommit att betyda mycket för mig. I mitt uppdrag som diakon har jag under de senaste åren ansvarat för församlingens samtalsmottagning. Det innebär att jag mött människor i situationer när livet på ett särskilt sätt utmanar oss

eller gör att vi hamnar i en kris. Jag känner stor ödmjukhet och tacksamhet för det förtroende jag och kyrkan fått och att få vara en del av en plats där livet med allt vad det innebär ryms. Jag går nu vidare till nya uppdrag i Högalids församling vilket jag ser mycket fram emot. Men platsen i mitt hjärta för Botkyrka församling kommer alltid finns kvar. Med förhoppning om en fin sommar!

Thomas Nilsson

För dig som vill träffa Thomas innan han fortsätter vidare till Högalids församling så kommer han att medverka vid höstens första sinneromassa i Tumbakyrka 6 september klockan 17.00

Botkyrka kyrka fyller 850 år – fira jubileet med oss

År 1176 invigdes Botkyrka kyrka och i år firar vi dess 850-åriga historia. Vi bjuder in till jubileumsvecka i början september med möjlighet att uppleva medeltida musik, spännande föreläsningar, vandring i Sankt Botvids fotspår, historiska skådespel och guidning av kyrkan som smakprov på kyrkans rika historia. Som avslutning på veckan firar vi jubileumsmässa.

Genom sekler har människor sökt sig till Botkyrka kyrka, en plats att komma till både i glädje och sorg. En plats som är bärare av Guds oändliga kärlek och nåd i alla tider. Du hittar hela programmet på vår hemsida. Scanna QR-koden för att hitta dit.

Firandet startar den 6 september kl. 11.00

Välkommen!

I en av Europas mest sekulariserade regioner söker sig nu allt fler ungdomar till kyrkan. De vill konfirmeras. Döpas. Vara med. I Stockholms stift pratar man till och med om en slags "konfaboom".

Också här i Botkyrka märks förändringen tydligt. Våra läger blir fullbokade och fler tonåringar väljer själva att döpas. Det handlar inte längre bara om tradition eller familjeförväntningar. Många verkar söka något annat. Något som känns på riktigt.

Kanske är det just i en tid av oro, ensamhet och ständig uppkoppling som behovet av gemenskap och mening blir som störst. Och kanske har kyrkan, mitt i allt brus, blivit en plats där unga faktiskt får vara människor och inte bara prestationer.

En viktig del av ökningen handlar om ungdomar som inte döptes som barn men som nu väljer att döpas i samband med konfirmationen.

Blev lockad

Jag har stämt träff med Milian, Elvira, Tilde och Ellen i Ångskyrkan. De döpte sig i Assisi under konfirmationsresan som de var med på i april.

Jag valde att konfirmera mig för att kände mig lockad av den broschyr som kom i brevlådan. Där stod det om resorna till Italien och Berlin, berättar Emilian och Elvira, Tilde och Ellen nickar instämmande.

Var det främst resorna utomlands som lockade, eller var det nånting annat?

Jag hade nog kunnat åka var som helst. Det är att vara med vänner och träffa nya vänner som är själva grejen, säger Ellen.

Men hur var resan till Assisi?
Väldigt kul. Det var en väldigt fin stad och mycket god mat där borta, säger Milian.

Här är nog folk lite mer accepterande och man kan känna igen sig i varandra.

Kul att utmana sig på en främmande plats med människor som man känner sig trygg med, fyller Ellen i.

Några av höjdpunkterna på resan var glassen, den fria tiden när vi bara fick gå runt på stan själva och så alla lekar och buset på nätterna.

Tror ni på Gud nu?

Ja, absolut, säger alla.

Hur skulle ni säga att er Gudsrelation har påverkats av konfirmationen?

Alltså, jag personligen trodde inte på Gud innan, säger Milian.

Men sen när jag började komma till kyrkan och lära mig mer och mer så växte min tro.

Jag har varit kristen sen länge, berättar Elvira. Men tron växer ju och blir starkare när man kommer in i religionen och får lära sig mer.

Här i Ångskyrkan är det så tillåtande. Man får tro mycket eller lite, det kan variera och det är helt ok.

Hur var det då att döpas då?

Det var väldigt fint! Våra vänner kollade på. Det var bara jättefint, berättar Elvira.

Min kompis började gråta för att det var så fint, säger Ellen.

Har ni hört att det just nu pågår någon slags dop- och konfirmationstrend och att ni är en del av den?

Jag har hört att många konfirmerar sig bara för att få presenter. Men det känns faktiskt inte viktigt för mig, säger Elvira.

Jag visste inte ens att man skulle få presenter, så det kom lite som en överraskning, säger Milian och de andra skrattar.

Man ser ju mycket bilder och filmer på tiktok om folk som konfirmerar sig på olika platser och det blir ju lite som reklam som snabbt når ungdomar. Då kanske man blir inspirerad och går till en kyrka med massa vänner och blir motiverade till det, säger Ellen.

Vad är det bästa med att ha hittat till kyrkan?
Jag skulle nog säga gemenskapen. Det är väldigt kul att vara här. Man har sina vänner och de hittar alltid på massa roliga saker här, säger Milian.

Längtar efter sammanhang
Alla ungdomarna är också överens om att det är skillnad på den gemenskap de hittar i kyrkan och på den i skolan:

Alltså, den gemenskapen här är mer seriös. Man är mer sig själv mer. Här är nog folk lite mer accepterande och man kan känna igen sig i varandra.

Flera präster och ungdomsledare beskriver samma sak: unga människor längtar efter sammanhang där frågor om mening, identitet och framtid inte känns pinsamma eller för stora. Där man får prata om livet på riktigt.

Kanske är det också därför kyrkan plötsligt känns relevant för fler. Inte nödvändigtvis för att alla hittat Gud över en natt – utan för att kyrkorummet erbjuder något som resten av samhället blivit ganska dåligt på: stillhet. När mobilen tystnar, sociala medier hamnar i bakgrunden och ingen förväntar sig att du ska prestera hela tiden.

Samtidigt som medlemsantalet fortfarande minskar totalt i Stockholm ser kyrkan nu en trend av fler unga som vill konfirmera sig.

I en storstad där många känner sig ensamma trots att de hela tiden är omgivna av människor verkar kyrkan för vissa ha blivit en plats där både gemenskap och existentiella frågor får plats. Ett andrum mitt i allt brus.

Text och foto: Sanna Lundell

Fler unga söker sig till kyrkan

Något håller på att hända bland unga i Stockholm. Och kanske säger det mer om vår tid än vi först vill förstå.

Från hemlös till politiker – nu vill Marit hjälpa utsatta

Kyrkopolitikern Marit Normasdotters samhällsengagemang har alltid varit starkt – även när hon var hemlös och narkoman. Nu ägnar hon all sin kraft åt att hjälpa andra.

Det finns en sorts jordad lycka över Marit, som om hon har hittat hem och äntligen får ägna sin livskraft åt det hon var ämnad för: att, genom sitt politiska engagemang, förändra det hon kan så att fler svaga och utsatta människor får hjälp.

– Om någon skulle ha berättat för mig då när jag var på botten, hur mitt liv skulle bli så hade jag inte trott dem.

Marit föddes i Norge. Hennes första tid i livet minns hon som lycklig. Men när hon var sju år dog hennes pappa oväntat av en hjärntumör. Han hade också brottats med ett alkoholberoende.

– Det var 1972 och på den tiden skulle man skona barn från sorg och död, så jag fick inte vara med på hans begravning. Mamma sa att pappa var borta, men det var helt normalt för han var maskinchef på ett fartyg och var ofta borta tre–fyra månader i sträck.

Månaderna efter pappans död minns Marit ingenting av, hon måste ha varit i någon slags chock. Kort efter pappans bortgång fick Marits mamma parkinsons sjukdom. Marit fick som liten flicka växa upp alldeles för snabbt, axla ett för tungt ansvar och hon fick aldrig sörja de stora förluster som hon varit med om.

En snabb flyktväg

Sommaren mellan sexan och sjuan mötte Marit Normasdotter för första gången droger. Hon var bara tolv år när en äldre kille bjöd henne på amfetamin för alla första gången.

– Det var på sommarlovet mellan sexan och sjuan. Han hade rullat in amfetamin i en liten kula av cigarettpapper, som en liten ärtä bara. Det var så enkelt att svälja. Efter femton–tjugo minuter mädde jag så otroligt bra.

Amfetaminet blev snabbt en potent flykt från den ansvarstygda vardagen med en sjuk mamma, odiagnostiserad ADHD och den tunga oarbetade sorgen Marit gick och bar på.

– Men efter bara två år eskalerade mitt missbruk och jag började injicera. Allt kretsade kring amfetaminet och jag började göra brott för att drogerna tog över mitt liv helt enkelt.

I nian kom en vändpunkt. Marit blev gravid och hon lyckades hålla sig drogfri under hela graviditeten och amningsperioden. Men kort efter att hon slutat samma tog drogerna snabbt överhand igen. Sonen blev placerad i fosterhem och livet rasade igen. Polisen var efter henne och det var svårt att få tag på amfetamin så Marit Normasdotter flyttade till Stockholm där hon blev hemlös. Hon för-

”Tidigare var jag livrädd för att vara ensam. Idag är det så skönt.

sörjde sig genom inbrott och stölder och så småningom rasade precis allt. Hemlös, drogberoende och kriminell.

– Jag fick fyra fängelsestraff på två år. Det blev min räddning. Jag hade aldrig tidigare gjort något seriöst försök att sluta med droger. Jag trodde att livet skulle bli så tråkigt utan amfetamin. Att bli en Svensson med inrutat liv var en mardröm för mig. Jag ville känna mig fri och slippa ta ansvar.

Fick insikt i fängelset

Men tiden i fängelset visade att det i själva verket var tvärtom. Det är där någonstans perspektivet skiftade. Inte över en natt, men tillräckligt för att hon ska börja se vad frihet faktiskt är.

– Innan jag blev drogfri satt jag fast i allt. Det var drogerna som bestämde över mitt liv. Nu märkte jag att ju mer ansvar jag tog för mig själv och mitt mående, desto större frihet fick jag. Jag insåg att om jag ville bli fri så måste jag bli drogfri.

När Marit satt inne för sista gången hittade hon för första gången en längtan efter att bli drogfri.

– Jag var så trasig och trött. I kroppen och i själen. Jag kände att om jag fortsatte med drogerna så skulle jag inte överleva.

Engagerad politiskt

Marit fick göra en behandling och blev drogfri. Sedan dess har hon ägnat sitt liv åt att gottgöra, ställa till rätta och att hjälpa andra som sitter fast i beroende och psykisk ohälsa. Hon är engagerad politiskt i både kommun, region och kyrka. Hon utbildade sig till behandlingspedagog på Tollare folkhögskola, arbetade länge med behandling för beroende – och idag möter hon människor där livet skaver som mest, som kyrko- kommun- och regionpolitiker i Botkyrka.

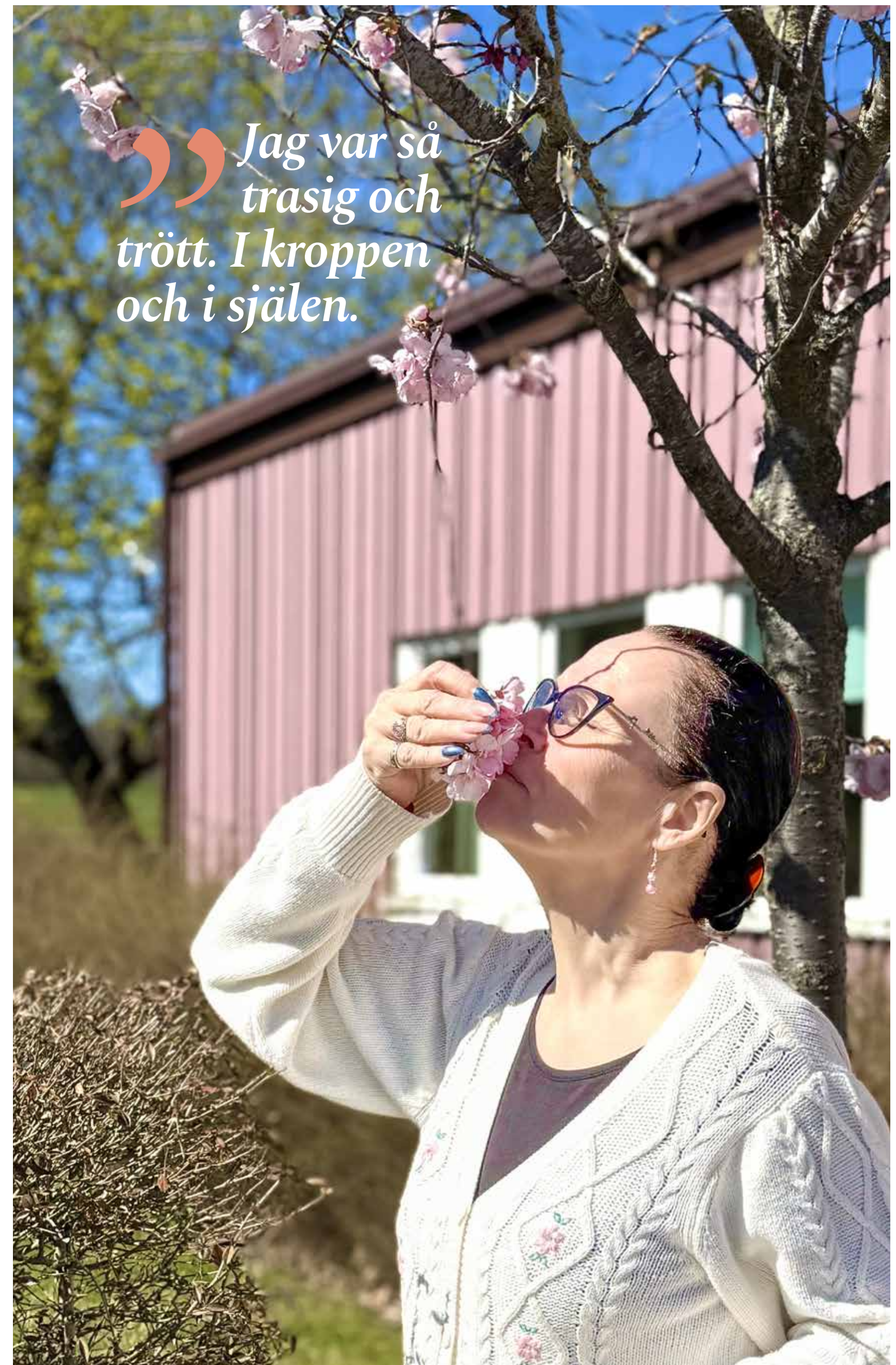
– Jag brinner för diakonin här i Botkyrka församling. Det bästa med mitt liv är mångfalden av människor jag möter, möjligheten

att göra saker och att få komma hem, sjunka ner i soffan, och känna mig helt lugn och trygg. Livet är inte problemfritt, men nu är det hanterbart. Tidigare var jag livrädd för att vara ensam. Idag är det så skönt, jag kan njuta av ensamheten.

För att bearbeta sin brokiga, dramatiska livsberättelse har hon skrivit självbiografin tillsammans med Torbjörn Granrot (Lava förlag): ”Jag har ett monster som bor härinne”. En hoppfull berättelse om att ta sig upp från det absolut mörkaste, om att ha förlorat allt, men vinna livet.

Så fungerar Svenska kyrkan politiskt

- Svenska kyrkan är en demokratisk folkkyrka där medlemmarna väljer sina representanter genom kyrkoval vart fjärde år.
- Alla medlemmar som fyllt 16 år har rösträtt i kyrkovalet.
- Kyrkovalet avgör vilka som ska sitta i beslutande organ på lokal, regional och nationell nivå.
- På lokal nivå styrs församlingar och pastorat av ett kyrkofullmäktige. I varje församling finns ett kyrkoråd eller ett församlingsråd som utses av kyrkofullmäktige och fungerar som en styrelse.
- På regional nivå finns stiftsfullmäktige som ansvarar för frågor inom respektive stift.
- På nationell nivå fattar Kyrkomötet beslut om Svenska kyrkans övergripande verksamhet, ekonomi och regelverk.
- Förtroendevalda kan representera både partipolitiskt bundna nomineringsgrupper och grupper utan koppling till politiska partier.
- De beslutande organen ansvarar bland annat för budget, verksamhetsinriktning, fastigheter och strategiska frågor.
- Kyrkans lära, gudstjänstliv och teologiska frågor hanteras inom de ramar som fastställs av Kyrkomötet och kyrkans regelverk.
- Svenska kyrkan skildes från staten år 2000, men har behållit sitt demokratiska valsystem med förtroendevalda representanter.
- Biskopar och präster väljs eller tillsätts genom särskilda processer och har ansvar för kyrkans andliga ledarskap, medan de förtroendevalda ansvarar för den demokratiska styrningen.

”Jag var så trasig och trött. I kroppen och i själen.

Text och foto: Stina Bergström

Från New York till Tumba kyrka

– Jazzsångerskan Lovisa Jennervall gästar Tumba.

Våren i New York förändrade hennes liv och hon skulle aldrig mer tvivla på sin sak – jazzen är hennes kall och i sommar besöker hon Tumba kyrka för konsert. Möt jazzsångerskan Lovisa Jennervall.

”Kanske räcker det med att förlåta sig själv för att kunna gå vidare?”

med en mamma som sjöng i kör.

Våren 2015 åkte hon till New York för att upptäcka jazzen på nytt och hitta tillbaka till sig själv.

– Innan New York hade jag gett upp musiken. Efter folkhögskolan tyckte jag att andra gjorde sin musik mycket bättre än mig och fick mer uppmärksamhet. Jag kände ingen lust längre. En person sa då till mig att om jag var i din ålder, utan familj och barn, så skulle jag åka till New York – så jag gjorde som han sa och bodde där en vår. Jag gick på jams, tog lektioner och levde vardagsliv i New York. När jag sedan kom hem till Sverige så kändes det som att jag inte ville göra något annat. Sedan dess har jag aldrig tvivlat på det jag vill göra, berättar Lovisa.

– Efter mitt förra album ville jag göra något nytt men visste inte vad det skulle vara. Jag behövde hitta något som jag tycker är kul men som också har ett koncept. Jag ville involvera litteraturen i musiken och kom då på idén om att tonsätta kvinnliga poeter.

Är du feminist?

– Till hundra procent. Förr var jag mer aktivist, jag engagerade mig i sociala medier och gick på demonstrationer och var mer högljudd än vad jag är nu. Min nya musik är ett lite mer lågmält sätt att uttrycka vad jag känner.

Musiken har följt Lovisa genom hela livet. Hon växte upp i ett musikaliskt frikyrkligt hem

inget jag rekommenderar till någon. Det var då vi började gå i skogen, för det var enda stället där hon var lugn.

Hemma i kyrkorummet

Lovisa Jennervall är 35 år gammal och har redan gjort sig ett känt namn som medlem i gruppen Ellas kapell och med solodebuten albumet "Between you and me" (2022) som bland annat tar upp ämnet hjärtesorg. Som vuxen har hon en mer komplicerad relation till kyrka och tro.

– Jag känner mig fortfarande väldigt hemma i kyrkorummet och liturgin – i allt som händer under en gudstjänst och församlingsarbetet. Det har verkligen gett mig ett sammanhang.

Däremot ser jag på kyrkan på ett annat sätt nu än under min uppväxt och är mer ifrågasättande.

Hur då?

– Jag dras till självkritiska och självreflekterande kyrkor. Jag tror på en Gud som älskar alla människor. Det är något jag har fått med mig hemifrån. Min pappa var den första pastorn inom Missionskyrkan i Sverige att viga ett samkönat par. Jag skulle inte kunna vara med i en församling där man duckar för det som är svårt.

Vad är lycka för dig?

– Åland! Det är nästan som att jag kan känna doften av Åland när jag tänker på att vi snart är där igen.

– Däremot har jag svårt att känna ren lycka numera. Livet är för komplext för att vara lyckligt. Jag kan ha stunder av lycka, som efter en konsert men inte mer än så.

Även om Lovisa lever sin dröm med jazzen i främsta rummet så finns också en annan sida – det tuffa med att vara frilansartist men att fortsätta våga drömma. När Lovisa sjunger några rader ur hennes nya låt "Skog för bara

träd" hoppar Lisen upp i hennes famn.

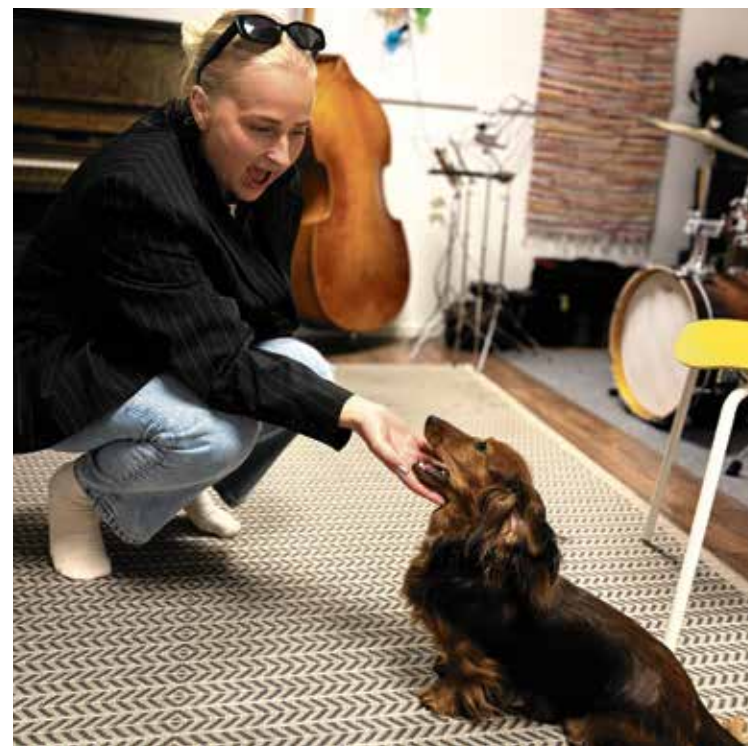
Är alla människor värda förlåtelse anser du?

– När jag var fullt troende trodde jag på en Gud som förlät alla. Universum ska också förlåta alla men med oss människor blir det mer komplicerat. Kanske räcker det med att förlåta sig själv för att kunna gå vidare?

När får vi se dig på de stora scenerna i jazzens huvudstad?

– Haha, det är inget jag drömmer om längre även om det vore en rolig bonus att få turnera utomlands. Först och främst skulle jag vilja turnera med större orkestrar i Sverige, avslutar Lovisa.

Lovisa Jennervall besöker Tumba kyrka den 30 augusti kl. 17.00 som en del i konsertserien Jazz i sensommarskväll.

”Det finns jättemycket ofrivillig ensamhet i samhället och den vill vi som kyrka bryta”

Text och foto: Stina Bergström

Så blir årets upplaga av sommarmusiken i Tullinge

Det blir alltifrån country till storslagen entré med brassband när sommarmusiken i Tullinge kyrka drar i gång. Församlingens musiker Anton står bakom planeringen – och det utlovas tilltugg efter varje konsert.

Anton Högberg är utbildad klassisk pianist och jobbar som kyrkomusiker i Tullinge distrikt – men bakom den drivna pianisten döljer sig en tidigare hårdrocksfantast som dras till gitarrnissel och metalvrål.

Lite oväntat kanske, hur går det ihop?

– Jag är en väldigt lugn person utåt sett och där finns det kanske någon kontrastverkan med att jag i grunden gillar det lite mer skrikiga och kaotiska, berättar Anton.

Han avslöjar att han en gång i tiden har spelat i ett metalband som turnerade i Europa. Efter intervjun ska han spela ett klassiskt stycke på en begraving.

– Jag gillar lite mer progressiv metal – det blir som hjärngympa att lyssna på. För mig blir det som ett mysterium att lösa – att förstå hur musiken är uppbyggd med lite längre låtar utan refräng och vers, precis som klassisk musik, säger Anton.

En bred repertoar

Kanske är det hans bakgrund som format den breda repertoaren av artister i årets upplaga av Sommarmusik i Tullinge kyrka. Det blir alltifrån brass och country till folkvisor och jazz. Och det är just bredden av olika musikgenrer som utmärker årets upplaga. Tanken är att krossa

”Jag tänker att många i samhället i stort har fördomar om kyrkan och därför aldrig går dit.

fördomar om det traditionellt kyrkliga och skapa inkörsportar till kyrkan.

– Jag tänker att många i samhället i stort har fördomar om kyrkan och därför aldrig går dit. Att då skapa lågtröskliga inkörsportar till det vi gör tror jag är viktigt, berättar Anton.

Han brinner för att skapa kontaktytor där människor kan träffas och skapa relationer.

– Det finns jättemycket ofrivillig ensamhet i samhället och den vill vi som kyrka bryta. På konserter träffar du alla typer av människor och gemenskap uppstår.

Anton utlovar även tilltugg med mingel efteråt. Själv ser han mest framemot countrykväll med Joulin Younis.

– Det blir premiär för just den musikgenren. Sommarmusik i Tullinge kyrka inleds den 10 juni kl. 19.00 i Tullinge kyrka. Och det blir en storslagen inledning med brassband. Hela programmet hittar du på vår hemsida. Kom som du är och fira in sommaren med oss.

Text och foto: Stina Bergström

Sommarlov utan ekonomisk stress

Snart är sommarlovet här och Michella och hennes två barn är redo – det blir äventyr på Furuviks nöjespark i år igen. Detta som en del av församlingens diakonala satsning Familjeveckan som erbjuder gratis sommaraktiviteter för familjer i Botkyrka.

Michella Barchini och hennes två söner deltog för första gången i Familjeveckan för två år sedan. Den består av en hel vecka av lek och skoj för barn men fungerar också som en träffpunkt för föräldrar. Michella är ensamstående mamma och glad för möjligheten att delta.

– Gemenskapen med andra barn och föräldrar betyder jättemycket. Alla som vi träffade förra gången var glada och jättesnälla. Andra mammor delar med sig om vad de har varit med om och man känner sig mindre ensam, säger hon.

Viktigast för Michella har alltid varit att ge barnen tid – snarare än fokus på dyra storslagna sommarlovsaktiviteter.

– Det är klart att barnen ska få uppleva saker men allt är väldigt dyrt. Det går också att göra mindre nöjen som att ta promenader, fika och leka på gården.

Församlingens Familjevecka grundades för drygt tio år sedan av bland annat diakon Carolina Nilsson. Det är ett veckolångt läger tiden runt midsommar för familjer som har det skralt socialt eller ekonomiskt – för de som behöver gemenskap och sammanhang.

– Tanken är att det ska vara stärkande och familjestöttande. Många familjer har idag inte ekonomisk

”Tanken är att det ska vara stärkande och familjestöttande

Diakon Carolina Nilsson

möjlighet med till exempel ett besök på Gröna Lund under sommaren. Då erbjuder vi en gemensam aktivitet tillsammans med andra – det skapar en dynamik i familjerna och gör att man får kompisar, säger Carolina. Exempel på andra aktiviteter som har gjorts genom åren är utflykt till Lida friluftsområde, Gröna Lund och Parkens zoo.

Vad betyder det här för familjerna ni träffar?

– Det blir ett tillfälle att umgås som familj och träffa andra i liknande livssituationer. När barnen kommer tillbaka från sommarlovet så har de något att berätta om vad de har gjort på lovet.

Michella berättar att hon och barnen har en tavlå hängandes på väggen hemma med ett gruppfoto från förra gångens Familjevecka. Hon har också börjat engagera sig ideellt i församlingen, vilket hon tycker känns meningsfullt.

– Det är lätt att låsa in sig. Det ger mig så mycket att komma ut och träffa trevliga snälla människor. Barnen blir också så glada och det betyder allt för mig att se.

Text och foto: Sanna Lundell

Biologisk mångfald i Botkyrka församling

Vi möts på en blomstrand äng utanför Klockargården under de första dagarna i juni. Syrenen doftar förföriskt, prästkragar vajar i vinden och bin och humlor surrar över ett smörgåsbord av ängsblommor.

Här har kyrkogårdsarbetaren Hanna Nyberg och hennes kollegor arbetat målmedvetet med att förvandla uttryckslösa gräsmattor till levande ängar, erbjuda boplatser och vatten till insekter och odla egna altarblommor.

– Se så många olika örter som kommer fram när man låter bli att klippa ner gräset, säger Hanna och sveper med handen över blomsterhavet.

På Botkyrka församlings kyrkogårdar och övriga grönytor arbetas det aktivt för att främja biologisk mångfald. På utvalda områden får gräset växa fritt och utvecklas till blommande ängsytor som gynnar insekter och andra pollinatörer. Dessa arter spelar en avgörande roll för våra ekosystem och bidrar till en rikare naturmiljö på kyrkogårdarna.

Bädda för blomningssäsong

Ängsytorna kan till en början uppfattas som högt gräs, men med tiden etablerar sig vilda blommor som skapar både biologisk mångfald och en vacker miljö. Vi ser samtidigt till att gångar och viktiga ytor hålls tillgängliga för besökare.

”Jag uppskattar också lugnet som infinner sig på kyrkogårdar, det är något alldeles särskilt med det.

När växterna har blommat färdigt och spridit sina frön slår vi med lie, vilket ger förutsättningar för en ny blomningssäsong året därpå.

Hanna Nyberg är säsongsanställd trädgårdsmästare på Botkyrka kyrkogårdsförvaltning. Hon har varit en del av arbetsstyrkan här sedan 2021. Hon har så länge hon kan minnas tyckt mycket om trädgårdar. Det bästa med hennes arbete är att få vara ute varje dag. – Jag älskar verkligen alla typer av väder. Till och med när man måste dra på sig regnställ tycker jag om att vara utomhus. Jag uppskattar också lugnet som infinner sig på kyrkogårdar, det är något alldeles särskilt med det, säger Hanna.

Jag undrar hur det är att spendera dagarna bland sörjande, att ha döden så nära inpå?

– Jag ser det inte riktigt på det viset. Jag upplever en väldigt harmoni här och det känns fint att finnas till för våra besökare och skapa vackra miljöer för dem.

Kyrkogårdarna är en viktig livsmiljö för fåglar, insekter och andra smådjur. Genom olika naturvårdande insatser skapas trygga miljöer för djurlivet och bidrar till

en mer hållbar framtid. Vi ber alla besökare att visa hänsyn och respektera de djur som lever på våra kyrkogårdar.

– Kom ska jag visa vårt insekshotell här borta. Titta, här har några solitärbin flyttat in och murat igen för att skydda sina ägg, berättar Hanna

Hackspettsbuffé

I en stor halvt förmultnad stock har Hanna stuckit in buntar med vass och små grenar som hon borrar hål i. Här har hon skapat ultimata förutsättningar för olika insekter som solitärbin, nyckelpi-

gor, fjärilar, humlor och skalbaggar. Allt täcks med ett putsnät.

– Annars hade Hackspetten haft en buffé, säger Hanna.

Vi går förbi några pallkragar där kyrkovaktmästaren Kent har startat ett projekt med odling av altarblommor. I en av lådorna har en kanin grävt ett hål.

– Just kaninerna trivs lite väl bra här, de älskar att gräva där vi just gjort fint, säger Hanna och skratrar.

Ett kvitto på att djur, fåglar och insekter trivs lika fint på våra kyrkogårdar som kyrkogårdsbesökarna.

- 5 tips för att skapa biologisk mångfald i din egen trädgård:
- 1

Sluta klipp gräsmattan. Det tar några säsonger innan örterna börjar etablera sig, men det blir verkligen både vackert och spännande att se alla insekter som plötsligt lockas till din trädgård.
- 2

Erbjud boplatser och vatten till insekterna. Men glöm inte att skydda dina insekshotell med nät så att inte fåglarna kommer åt.
- 3

Spara död ved, både stående och liggande. Om du vill ta ner ett dött träd, så kan du låta åtminstone en meter av stubben stå kvar.
- 4

Anlägg en kompost, då skapar man egen jord.
- 5

Bekämpa invasiva arter som parkslide, lupiner, vresrosor och kanadensiskt gullris.

Tio år i ett mentalt fångelse

Camilla skriver bok om våld i nära relation:
"Jag minns hur jag ligger på marken och hör sirener"

Text och foto: Stina Bergström

Till en början ville han ha koll på vem hon pratade med och vilka kläder hon bar. Det slutade med att hon låg på marken omgärdad av sirener – ändå älskade Camilla honom.

– Han hade siktat in sig på mig innan vi ens träffats, säger Camilla Lewinter.

Hon nynnar på något i kyrksalen i Tumba kyrka innan vi slår oss ner för att prata om boken hon skriver på just nu. Den ska heta "Nu. Imorgon. Alltid HELT NAKET" – skriven i nu-form och helt baserad på Camillas upplevelser av att leva i våld i nära relation.

– Jag har skrivit på den i flera år. Det är ingen snabb process att skriva om det här. Men nu vill jag bli klar – jag behöver boken, berättar Camilla.

Överöst av kärlek

Boken handlar om en relation med en man som senare blev pappan till ett av hennes barn. När de träffades var Camilla gift och hade barn. Det började väldigt intensivt, med det som idag kallas love bombing.

– Jag har alltid känt mig annorlunda, som att jag befinner mig på en öde ö och han tog sig in på den öde ön. Han fick mig att känna mig fantastisk och beskrev mig som "Min vackra underbara prinsessa Camilla". Jag blev matad med vackra ord, men det fanns ingen handling bakom.

Efter 19 dagar flyttade han in hos Camilla. Kontrollen började ganska omgående, men hon tänkte att det skulle gå över när han blev mer trygg i relationen.

– Han ville ha koll på vem jag pratade med och vilka kläder jag bar. Han hade ett problematiskt förflutet med droger. Redan vid första mötet, innan vi ens var ett par, anförtrödde vi oss till varandra. Det kändes som att vi ingick i en pakt. Han skulle alltid finnas för mig och jag skulle aldrig svika honom.

Det psykiska våldet i det lilla utvecklade sig snabbt till fysiskt våld.

– Efter ungefär två månader kom det första tillfället. Jag blev helt ställd. Vi var barnfria och ute. Helt plötsligt står vi utanför och han anklagar mig för att ha flörtat med någon. Han är väldigt arg, kallar mig för fula ord och tar tag hårt i mina armar.

En solig dag på söder förvandlades till en scen som aldrig lämnar Camilla.

– Vi var på Bajenmarschen och drack alkohol. Vi hann inte många meter när han

blir svartsjuk och får en flipp. Han anklagar mig för saker och kastar mig rakt in i en vägg. Jag minns hur jag ligger på marken och hör sirener.

Händelsen ledde till bestående skador på käken. På kvällen skriver hon i den så kallade Röda boken, där paret delade med sig av känslor och tankar om varandra.

– Jag skrev: "Jag har förstått det innan men i natt förstod jag det på riktigt. Jag vill inte leva utan dig" Där och då kände jag att han inte menade det han hade gjort. Att det kanske var mitt eget fel. Idag har jag kunskap om manipulation och traumatiska bindningar, berättar Camilla.

Han hade siktat in sig på mig innan vi ens träffats.

Hur reagerade din omgivning?

– Många var oroliga. Jag minns en natt när han låg utslagen på soffan. Då passade jag på att ringa min före detta man. Jag fick inte ha kontakt med honom. Han sa: "Camilla, vad är det som händer? När vi var tillsammans var du noga med att du skulle få ha din frihet."

Svårt att ta in

Camilla kunde inte ta in det då. Hon beskriver att det var som att få kärleksglitter i ögonen – hon kunde inte se klart. Han pratade om en framtid på rosa moln – men löftena var tomma ord, och under relationen utsattes hon för psykiskt, materiellt, emotionellt, sexuellt, fysiskt och ekonomiskt våld.

De fick en son tillsammans. Hon berättar att hans uppväxt har påverkats av våldet i relationen och att han blev otrygg redan som liten. Han bevittnade också situationer som inget barn ska behöva uppleva.

– En morgon sa han till mig: "Mamma, jag är så rädd att du ska dö" Han var rädd att hans pappa skulle göra mig illa. Mitt hjärta stan-

nade när han sa det till mig, berättar Camilla.

På grund av makens spelmissbruk och att han tog över hennes ekonomi fick Camilla en skuld på en halv miljon kronor.

Men det skulle dröja nästan ett decennium från det att de träffades innan relationen tog slut.

– Jag såg hela tiden "ett rött hus med vita knutar, harmoni" framför mig. Att allt skulle bli bra – bara han blev nykter och drogfri. Till slut sa jag att vi klarar inte det här själva, och jag ordnade så att han fick plats på ett behandlingshem där han kunde få hjälp. När han kom hem i slutet hade han med sig den största buketter rosor jag någonsin fått och sa: "Så här mycket älskar jag dig". Han sa att han såg en framtid för oss och lovade vår son att vara med på hans sjuårsdag tio dagar senare. Han åkte tillbaka och all kontakt upphörde. Efter fem dagars tystnad fick jag ett brev: "Jag vill skiljas." Han träffade inte sonen på födelsedagen – han ringde inte ens.

Hur mår du idag?

– Jag lever med konsekvenserna av hans handlingar. Eftervåldet finns kvar och påverkar både mig och mitt barn och det är i många avseenden värre än själva våldet. Idag lever jag med komplex PTSD och är heltids-sjukskriven.

Vill sprida kunskap

För Camilla handlar öppenheten om att bryta tystnaden och sprida kunskap om våld i nära relation.

Vad drömmer du om i framtiden?

– Att använda boken som en plattform och arbeta med de här frågorna. Att sprida kunskap och hopp till andra. Personligen vill jag bli fri. Bitar av det mentala fångelse finns kvar. Hans röst kring mig som mamma finns kvar och påverkar mig fortfarande. Eftervåldet finns kvar, men steg för steg tar jag tillbaka mitt värde och min självkänsla.

Att vara en del av församlingen har varit en del av läkandearbetet, berättar Camilla. Hon utbildar sig nu till ledare för Livsstegen som är ett självhjälpsprogram för oss alla som känner att livsproblem, stora som små, har gjort tillvaron komplicerad. I en trygg samtalgrupp är målet att stärka vår existentiella hälsa.

– Jag tror på änglar på jorden – och jag har mött några av dem.

Jag tror på änglar på jorden – och jag har mött några av dem.

Läs mer här!

Med reservation för eventuella ändringar. Utförligt kalendarium och mer information på vår hemsida www.svenskakyrkan/botkyrka